

Miljöutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 13 § i kemikalielagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 13 § i kemikalielagen (RP 151/2025 rd): Ärendet har remitterats till miljöutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Helena Korpinen, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultativ tjänsteman Eeva Nurmi, miljöministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)
- Tullen.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att kemikalielagen ändras så att Tullen i fortsättningen i synnerhet ska ha rätt att övervaka att förbud och begränsningar enligt EU:s kemikalielagstiftning iakttas vid import av biocidprodukter och behandlade varor från en EU-medlemsstat till en annan.

På grund av EU:s marknadskontrollförordning kan Tullen enligt de ändringar i kemikalielagen som trädde i kraft den 11 april 2022 rikta marknadskontroll endast mot ekonomiska aktörer, och först i samband med lossning och lagring av varupartier i Finland. Före ändringen ingick det i Tullens befogenheter att utöva tillsyn över kemikalier eller varor som innehåller kemikalier, när deras import har begränsats eller är förbjuden enligt den så kallade Reach-förordningen, samt att utöva tillsyn över att de i kemikalielagen och EU:s biocidförordning avsedda skyldigheterna i fråga om godkännande av biocidprodukter och import av behandlade varor iakttas. Denna befogenhet ersattes med Tullens befogenheter som marknadskontrollmyndighet, vilket ledde till att Tullen förlorade behörigheten att övervaka nämnda produkter och behandlade varor när de importerades av privatpersoner. En sådan begränsning av behörigheten var i princip inte lagstiftarens avsikt vid genomförandet av EU:s marknadskontrollförordning, utan avsikten var att bibehålla

Betänkande MiUB 11/2025 rd

Tullens gällande befogenheter och komplettera dem så att Tullen dessutom kan vara marknadskontrollmyndighet också på EU:s inre marknad på motsvarande sätt som vid de yttre gränserna.

För att Tullen ska ha en tydlig och tillräcklig behörighet i synnerhet när det gäller tillsynen över att de i EU:s biocidförordning avsedda skyldigheterna i fråga om godkännande av biocidprodukter och import av behandlade varor iakttas i samband med import också i trafiken inom EU, föreslås det att Tullen återfår rätten att övervaka varors ankomst till landet från andra EU-medlemsstater.

Lagen avses träda i kraft den 1 december 2025. Lagen ska även tillämpas på import av sådana biocidprodukter som Tullen redan har i sin besittning när lagen träder i kraft.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med propositionen är att Tullen ska återfå sin tidigare behörighet att vidta åtgärder i fråga om biocidprodukter och behandlade varor som importeras av privatpersoner i handeln inom EU. Behörigheten slopades oavsiktligt i och med de ändringar i marknadskontrollagen som gjordes 2022 för att genomföra ett direktiv (RP 139/2021 rd — EkUB 2/2022 rd, 248/2022). Misstaget har senare uppdagats i tillsynen enligt kemikalielagen.

Utskottet ser det som viktigt att Tullen på samma sätt som tidigare har möjlighet att stoppa olagliga biocidprodukter och olagligt behandlade varor som privatpersoner har beställt via nätet eller på annat sätt fört in i landet, när dessa produkter anländer till landet. Om produkterna missbrukas eller inte stämmer överens med kraven kan det medföra hälsorisker för importören själv, andra människor eller miljön. Utöver myggmedel finns det bland biocidprodukterna till exempel roden-ticider, som vid felaktig användning kan ha skadliga effekter på husdjur och vilda djur samt på människor. Om privatpersoner utan begränsningar får beställa biocidprodukter eller behandlade varor som medför hälso- eller miljörisker (t.ex. vissa byggkemikalier) via nätet, kan riskerna och skadorna komma att öka betydligt.

Sammantaget anser miljöutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljöutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 151/2025 rd utan ändringar.

Betänkande MiUB 11/2025 rd

Helsingfors 23.10.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jenni Pitko gröna
vice ordförande Pinja Perholehto sd
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Petri Huru saf
medlem Christoffer Ingo sv
medlem Vesa Kallio cent
medlem Mai Kivelä vänst
medlem Hanna Kosonen cent
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Jorma Piisinen saf
medlem Merja Rasinkangas saf
medlem Tere Sammallahhti saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.